

DE KUSTBAROMETER

MD

Nemen kustbezoekers de trein voor een dagje uit? Produceren kustgemeentes meer of minder restafval dan vijf jaar geleden? Hoe 'grijs' is de bevolking aan de kust? Zijn de kusthavens belangrijk voor de economie aan zee en verkeren ze in een groeifase? Allemaal interessante vragen die ons nieuwsgierig maken naar de toestand en de evolutie van de kust en de zee. Door deze zogenaamde "indicatoren" of gaadmeters in beeld te brengen, proberen wij te achterhalen of de kust voldoende aandacht schenkt aan mens, natuur en economische ontwikkeling.

DE VRAAG:

Wordt het weer aan onze kust extremer door de klimaatsveranderingen?

DE INDICATOR:

Het aantal 'stormdagen' per jaar.

WAT IS HET BELANG VAN DEZE INDICATOR VOOR KUSTBEHEER?

Een bekend gevolg van de wereldwijde klimaatsverandering is de stijging van de zeespiegel, maar ook de temperatuur van de atmosfeer en van het zeewater zullen wijzigen. Dit kan een invloed hebben op het weer aan onze kust met grotere kans op overstromingen en verandering in stormfrequenties en -intensiteit tot gevolg.

De meeste schade aan de kust wordt veroorzaakt door extreme waterstanden tijdens zware stormen. Doordat grote delen van de zuidelijke Noordzeekust gelegen zijn beneden de zeespiegel, kunnen extreme waterstanden in combinatie met een stijgende zeespiegel aanzienlijke rampen veroorzaken.

TYPE INDICATOR (ECOLOGISCHE, ECONOMISCHE OF SOCIALE INDICATOR)?

Veranderingen in het klimaat, de zeespiegel en het weer hebben een effect op planten en dieren. Een stijging van de zeewatertemperatuur beïnvloedt het voedselweb in de Noordzee. Maar ook de economische aspecten van een samenleving worden met de veranderingen geconfronteerd. Extreme klimaatsomstandigheden zoals hagelbuien en voorjaarsstormen, kunnen bijvoorbeeld ernstige schade toebrengen aan de gewassen.

WAT ZEGT DEZE INDICATOR?

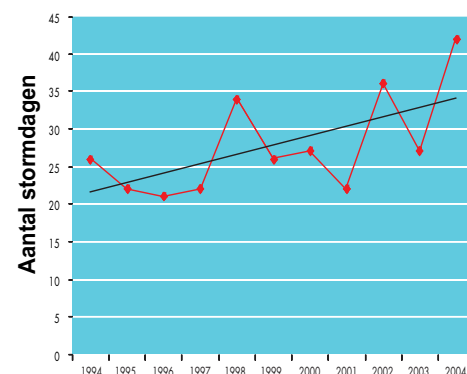
Deze indicator toont het aantal stormdagen per jaar. Een stormdag wordt gedefinieerd als een dag met windsnelheden van meer dan 55,6 km/uur, of meer dan 7 Beaufort. Vanaf deze windsnelheid wordt het lastig om tegen de wind in te lopen en beginnen bomen in hun geheel te bewegen. Het meetnet 'Vlaamse Banken' registreert allerhande oceanografische en meteorologische gegevens op verschillende plaatsen langs onze kust en op zee, waaronder windsnelheden. Uit deze gegevens, zoals opgemeten in het meteopark Zeebrugge, wordt het aantal stormdagen gefilterd. Deze data dienen met de nodige voorzichtigheid te worden benaderd. Naargelang de manier van het verwerken, kunnen gegevens variëren en is het moeilijker gegevens afkomstig van verschillende bronnen te vergelijken.

WAT ZIJN DE RESULTATEN?

Gemiddeld zijn er 27 stormdagen per jaar over de periode 1994-2004. Het aantal stormdagen varieert sterk van jaar tot jaar. Het hoogste aantal stormdagen werd gemeten in 2004. De grafiek suggereert een positieve maar niet significante trend. De data tonen vooral het onvoorspelbare karakter van stormen.

WAAROM DIT RESULTAAT?

Een verandering in het stormpatroon kan in combinatie met een hogere zeespiegel - de dreiging op overstromingen en stormvloed verhogen. Hoewel er nog heel wat onzekerheid bestaat over de invloed van de klimaats-

■ Het aantal stormdagen of dagen met windsnelheden van meer dan 7 Beaufort, varieert sterk van jaar tot jaar (gegevens Meteopark Zeebrugge). Het hoogste aantal stormdagen (42) werd gemeten in 2004. Hoewel de gegevens een stijgende trend tonen, kan dit statistisch niet hard worden gemaakt

veranderingen op het stormpatroon, worden er toch al extra maatregelen genomen ter bescherming van de kust en het hinterland.

Door, gelijktijdig met een verhoging van de zeespiegel, een verhoging te realiseren van strand en vooroever door middel van zandsuppletie, nemen de overstromingsrisico's niet toe. Verschillende structurele strandverhogingen zijn reeds uitgevoerd, zoals over de gehele kustlengte van Knokke-Heist, in het centrum van De Haan en ook recent in het centrum van Oostende. In Oostende is een eerste verhoging van het veiligheidsniveau verwezenlijkt door het aanleggen van een noodstrand. Dit noodstrand zorgt voor de bescherming van de oude zeedijk die traditioneel beschadigd werd door zware stromen.

WAAR WILLEN WE NAARTOE?

Het opvolgen van extreme weersomstandigheden, in combinatie met de gegevens over zeespiegelstijging en een gedetailleerde analyse van de overstrombare gebieden is belangrijk. Met deze gegevens kunnen risico analyses worden uitgevoerd en beschermingsplannen worden opgemaakt. Op deze manier kan de zeewering op een geïntegreerde manier mee groeien met de veranderingen van de zeespiegel.

HM, met dank aan Maritieme Dienstverlening & Kust – Afdeling Kust